צילום למזכרת: ברק ופולארד בכלא
„מעולם לא הורשעתי ברינולו"

„כ דאי לך לנסות ולהגיש בקשה לראיין את אן," אמר לי ברנרד אנדרסון לפני שלושה שבועות, „אר־בעה אישורים ניתנו לראיונות איתה. אחד מהם לתוכנית־הטלוויזיה ‚שי־שים דקות'. אינני מאמין שירשו לה לתת ראיון לישראל, אבל אם בכלל – אז זהו הזמן!"

פגשתי את אנדרסון, אביה של אן פולארד, בתוכנית־ראיונות בטלוויזיה האמריקאית. הוא שצף וקצף שם על הפירסומים האחרונים, כאילו מקבלת בתו סכומי־כסף מממשלת־ישראל, ועוד פרטים בלתי־מחמיאים שהשיבו את הפרשה לכותרות הראשיות באר־צות־הברית.

לראיין בבית־סוהר אמריקאי – זו־הי פרוצדורה מעייפת, הכוללת קריאת ניירות, הצהרות, התחייבויות שונות בכתב. במיקרה הרגיש־מאוד של אן וג'ונתן פולארד, נוספת לכך פרוצדורה ביטחונית. הסכם־הטיעון שנערך עם בני־הזוג כולל בתוכו סעיף המאפשר לבכירי־המודיעין לאשר או לסרב קיום ראיונות איתם. זהו הליך מתיש, שבו מגיש־הבקשה נבדק לאורך, ל־רוחב ולצדדים. רק אחרי־כן מתחיל ההליך הביורוקראטי, שבו מעורב שרות־בתי־הסוהר. צוות התוכנית ה־יוקרתית „שישים דקות" – שערך את אחד מארבעת הראיונות שאושרו עם אן פולארד מאז שנעצרה – נאלץ ל־כמעט החמצתי, מפני שמיהרתי לפגי־שה. „...שלא לציטוט, את חייבת ל־דעת שאחרי בדיקה ארוכה ושיחות איתך, יש נטייה ללכת לקראתך, וכפי הנראה לא תהיה לסוכנות־הביון הת־נגדות לראיון..."

אחרי זריקת־מרץ זו נכנסתי למיל־חמת־התשה מורטת־עצבים, ולמירוץ עם השעון. העניינים התקדמו בחיוב, אך בעצלתיים: שוב דיברתי עם בוגדן ועם ג'ונס ועם קרביצקי ועם הלן...

כולם היו נחמדים ושופעי־אדיבות, וטילפנו, והיו בעד, והזיזו, אבל העצ־בים שלי במקביל היקשו עלי להתמו־דד בשלוות־נפש עם מיכלול המיכשו־לים בדרך הפתלתלה לבית־הכלא.

לבסוף ספרתי עד 10 והודעתי לכו־לם, ולכל אחד מהם לחוד, שאני עוזבת את ארצות־הברית ביום החמישי ב־ערב. מובן מאליו, לכן, שהראיון צריך להיערך ביום הרביעי, בשעה 11 בבו־קר. לאט־לאט התרגלו כל המעורבים לכך שהראיון ייערך ביום הרביעי, ב־שעה 11 בבוקר. איש לא זכר בדיוק היכן ואיך זה נולד.

האצתי בכולם, ואז התקבל אצלי הרושם, אולי המוטעה, שהאמריקאים מתכוונים להיות מקסימים ונחמדים, אבל הראיון לא ייצא לפועל בגלל איזו סיבה טכנית. כולם יחייכו אל כולם ויגידו: „אבל ניסינו, לא!"

ובאמת, ביום השני בערב קיבלתי שיחת־טלפון שההגדרה היחידה ה־יכולה להתאים לה היא „משונה".

בדרך־כלל, נאמר לי, מתחילה ה־פרוצדורה במיכתבים רבים. מכיוון ש־הפעם נחסכו שלבים, בדקו האמריק־אים בדסק־הישראלי בסטייט דפרט־מנט מי אני, ויצאו מאוד מרוצים. אלא ששם עלתה בעיונת קטנטונת: „איך אנחנו יודעים שאת את!"

„מה פירוש!" תמהתי.

„בלי מיכתבים רישמיים – וזה לא שאנחנו לא מאמינים לך! – אבל אולי את משתמשת בשם מוכר כדי לפגוש את הגברת פולארד למטרות אח־רות..."

בשלב המאוחר הזה התחלתי להיות מודעת יותר ויותר לחלק בגופי הקרוי „עצבים". משום־מה התחזקה בי הת־חושה שמישהו חישב שלא אספיק ל־המציא הוכחות שבכתב שאני־זאת־אני. ביחוד התעורר בי החשד הזה לנו־כח המישפט הסופי של שיחת־הטלפון: „...אז זה לא שאיננו מאשרים לך. אלא מה! כשנהיה בטוחים שאת אכן העי־תונאית שאת אומרת שאת, ונקבל את המיכתבים המתאימים, אז ייערך ה־ראיון. אולי בביקור הבא..."

הפתעתי את האמריקאים בפיתרון ל„בעייה" האחרונה. מכונת־הפקסי־מיליה עבדה שעות נוספות, והבאתי עדים כל־כך רמי־מעלה להעיד שאני־זאת־אני, עד שהמצב הפך לאבסורדי. ואז, או אז, כשהכל כבר היה מוכן – כרטיסי־הטיסה לרוצ'סטר במדינת מיניסוטה, האישורים, ההתחייבויות בכתב שלי – הודיעו לי ביום השלישי בערב: „יש עוד בעייה קטנטונת, בעייה לא צפויה: אן פולארד לא חתמה עדיין על הסכמתה להתראיין לעיתון ביש־ראל, את מבינה! אז לא רצינו שתטרחי ותסעי עד רוצ'סטר לשווא..."

הודיתי לאמריקאים על התחש־בותם כי רבה, ומיהרתי לטלפן לאביה של אן. לאב הודלף כבר דבר הראיון עימי, ולמרבה המזל טילפנה אן אל אביה שעתיים לפני־כן. „אן הודיעה לי שחתמה על ההסכמה לראיון כבר לפני שלוש שעות, אלא שהם (השילטונות) עשו תרגיל והחתימו אותה על ראיון שיתקיים ביום החמישי, ה־4 בחודש. זה היום שאת עוזבת! העמדתי אותה על הטעות. הם משקרים!" ביקשתי את אנדרסון להודיע על־כך לשילטונות בטלפון, ואילו אני טילפנתי ישר לכלא שבו שוהה פולארד. ביקשתי לשוחח עם ברנש בשם ג'ו קריינו, שאמור היה לקבל את פניי בכלא, אם וכאשר.

„אני מבינה," פתחתי בלי שום שהיות, „שאתה ואני נפגשים מחר ב־11 בבוקר. הייתי מודה לך אילו היית ממתין לי בפתח בשעה זאת..."

קריינו היה כל־כך נדהם, שגימגם: „אה, לא הודיעו לך שום־דבר!"

„מה היו צריכים להודיע לי, אחרי שקיבלתי את כל האישורים! בעצם, כן הודיעו לי, סליחה. אבא של אן הודיע לי שהיא חתמה על ההסכמה להת־ראיין, שלוש שעות לפני שטילפנה אליו. במחשבה שנייה, הודיעו לי, אבל זאת הרי אינה הפתעה. הרי שום אדם

ארוכה הדרך לראיון

המתין שיבעה חודשים להיתר הנכסף. כמעט הריון.

לאור נתון מעודד זה פתחתי בהלי־כים. הודעתי לשילטונות האמריק־איים שאין לי כל כוונה להגר, בשלב זה, לאמריקה. או שיחרגו מהנהלים ה־קבועים ויתחשבו בעובדה שזוהי בק־שה ישראלית, ויבדקו אותי ואת ני־מוקיי במהירות האפשרית, או שאין טעם שאמלא־אף טופס אחד.

העבירו אותי משרות בתי־הכלא, ל־מישרד־המישפטים, ומשם הועברו ני־מוקיי לסוכנות־הביון. במשך כמה ימים נאלצתי לחזור על נימוקיי והס־בריי באוזני איזה גרג בוגדן, ששלח אותי לג'ים ג'ונס, שהעביר אותי לגו קרביצקי, שהעביר אותי למיספר־טל־פון נוסף – שוב בוגדן, ואיזו הלן.

היחס כלפי היה חביב להפליא, אבל הסיכויים נראו לי מועטים. עד שביום בהיר הפתיעו אותי בצילצול־טלפון ש־בר־דעת לא היה מאמין שתסרב להת־ראיין, נכון!"

„כן," קריינו נשמע המום, „אבל היא חתמה ממש לפני כמה שניות, ממש עכשיו!"

„נו, אתה רואה איזה תיזמון מושלם יש בינינו. חכה לי מחר ב־11!"

סיימתי את השיחה לפני שקריינו יוכל לומר מילה נוספת, ומיהרתי ל־טלפן לשילטונות בתי־הכלא. הייתי כל־כך מלאת־תודה מהטיפול המסור שזכיתי בו, כל־כך התמוגגתי, עד ש־עברו כמה דקות טובות עד ששמעתי מעברו השני של הקו: „...אבל על מה את מודה לנו!"

„על כך שאיפשרתם את קיום ה־ראיון. כרגע שוחחתי עם הכלא ב־רוצ'סטר, ונאמר לי שאן חתמה לפני כמה שניות. מכיוון שאתם מקליטים את השיחות, בוודאי השיחה מתוע־דת, תודה על הכל."

כל־כך מוכה, כאילו ספגה עוד אכזבה.

הראיון מתקרב לסופו. הקצינה ה־אימתנית מתרוממת לרוחב אדיר. קר־יינו מושיט לי את היד לכיוון לישכתו של מנהל־המיתקן.

אן נראית כל־כך מצומקת ליד ה־סוהרת, כאילו הולכת ונעלמת.

אני מזרזת את קריינו. בורחת.

■ ■ ■

● באיזו שפה נדבר?

באנגלית. אני יודעת גם קצת עברית, אבל... הלוואי וידעתי יותר.

● מה שלומך?

אוהו! אני בוכה שעות על גבי שעות מרוב כאבים. ראי איך אני נראית! אני שוקלת 92 פאונד. אין לי מושג איך לתרגם זאת לקילו־גרמים (41 ק"ג. יש לציין שאן פולארד היא קטנת־קומה). כשנכנסתי לבתי־הכלא, שקל־תי 165 פאונד.

הצד הימני שלי מכאיב לי עכשיו, תוך כדי דיבור איתך.

אני רווקה אוכלת. אוכל כשר, כמובן. הת־רגלתי כאן לארוחות־טלוויזיה (האוכל הכשר מגיע ארוז בתבניות, המזכירות „ארוחות־טל־וויזיה").

■ ■ ■

● כמה זמן עבר מאז נעצרת?

29 חודשים. האמיני לי, אני יודעת בדיוק. זהו בית־הכלא החמישי שהעבירו אותי אליו.

הייתי כאן כבר בעבר. לפני־כן הייתי ב־לקסינגטון, אבל הכלא היחידי שאני זוכרת כנסבל הוא דנברי, קונטיקאט. זוהי מישאלתי הגדולה ביותר כרגע — שיעבירו אותי לשם בחזרה. זהו חלומי הגדול ביותר...

● מדוע המיתקן הזה (רוצ'סטר, מיניסוטה) גרוע יותר מדנברי, קונטיקאט?

אני מאוד מבודדת פה. מאוד לבד לי. אני מנסה לקרוא הרבה. מישפחתי מנסה לספק לי ספרים, אם כי לא נתנו להם להביא לי עותק של הספר שפירסם וולף בליצר עלי ועל ג'ונתן. רציתי לקרוא את כל ההשמצות שם. הוא לא ריאיין אותי בכלא. לא ידוע לי כמה ניסה, ואם בכלל ניסה. אבל לא נתנו לי לק־רוא את הספר.

אין לי בכלל, בכלל, פרטיות פה. את רואה את הסוהרת? (מצביעה על סוהרת כבדת־מי־שקל, היושבת בשתיקה לצידנו.) היא מלווה אותי לכל מקום שאני הולכת.

כשהגעתי הנה, בתחילה, צפו במצלמה 24 שעות ביממה: צפו בי במיקלחת, בשרותים, במיטה. כך זה נמשך 28 ימים. חוץ מזה, היתה כל הזמן סוהרת בחדרי. כל הזמן!

לא מאפשרים לי לקבל מוצרי קוסמטיקה, לא מאפשרים לי לקבל בשמים (ראה ח"ס־נרת). לא יכולתי אפילו להתקלח לבדי — בלי הסוהרת ומבלי שיצפו בי.

לעזאזל, שללו ממני את נשיותי! עכשיו גם לא נותרה לי מידה של פרטיות.

● האם זה המצב גם כיום?

כיום — הורידו את הצפייה בשרותים. זה קרה ב־14 בפברואר השנה. אבל תמיד־תמיד צמודה אלי שומרת.

לכן אני מתפללת כל יום לאלוהים, שיחזי־רו אותי לדנברי. שם היו לי ידידות. היה לי עם מי להחליף מילה. פה — אני לבד בקומה. כל האסירים פה, מלבדי, הם גברים. אני מש־תגעת מרוב בדידותי. אני אצא מדעתי.

● עם מי את מחליפה מילה במשך היום?

עם מי? כמעט לא עם אף־אחד.

מרשים לי לצאת עם הקצינה החוצה. אני הולכת, והיא — אחרי. מקליטים את השיחות שלי. אז על מה אני כבר יכולה לשוחח?

שאר האסירים? כן, הם יודעים מי אני. הם רווקה מתייחסים אלי יפה, בכבוד, אבל מה זה לעומת הבדידות והבידוד שבהם אני שרויה? בבתי־כלא אחרים היו לי ידידות, שותפות לסודות. כעת אני נעולה. אני לבדי בקומה.

■ ■ ■

● איך הקשר בינך לבין ג'ונתן, זה מרצה את עונשו בכלא רחוק מכאן?